

Ventspils bibliotēkas krājuma komplektēšanas politika 2021. -2025. gadam

Ventspils bibliotēka ir pašvaldības kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kuras mērķis ir veidot iespieddarbu, elektronisko izdevumu un citu dokumentu krājumu, veikt tā sistematizēšanu, katalogizēšanu un saglabāšanu, nodrošinot informācijas pieejamību un izmantošanu iedzīvotājiem.

Ventspils bibliotēkas komplektēšanas politika izstrādāta balstoties uz Bibliotēku likuma 5. pantā noteikto kārtību krājuma komplektēšanā:

(1) Bibliotēku krājumos esošie iespieddarbi, elektroniskie izdevumi, rokraksti un citi dokumenti neatkarīgi no to autoru politiskās, ideoloģiskās, reliģiskās vai cita veida orientācijas vai informācijas, kas tajos ietverta, ir pieejami ikvienai personai bibliotēku noteiktajā kārtībā.

(2) Bibliotēkas attiecībā uz krājumu veidošanu ir neatkarīgas. Tās nedrīkst ierobežot politiski, ideoloģiski vai reliģiski motīvi. Ierobežojumus bibliotēku krājumu veidošanā var noteikt tikai ar likumu.

Ventspils bibliotēkas komplektēšanas politika izstrādāta ņemot vērā LNB Attīstības Institūta "Vadlīnijas krājuma komplektēšanā" un Ministru kabineta noteikumi Nr.317 "Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi".

Komplektēšanas politika ir dokuments, atbilstoši kuram tiek īstenoti Ventspils bibliotēkas krājuma attīstības, krājuma kvalitatīvās un kvantitatīvās izpētes, krājuma pārbaudes, krājuma komplektēšanas un rekomplektēšanas procesi.

Ventspils bibliotēkas struktūra

Ventspils bibliotēka reģistrēta LR VID nodokļu maksātāju reģistrā ar kodu 90001156891, tās juridiskā adrese: Akmeņu ielā 2, Ventspilī, LV 3601.

Ventspils bibliotēkas struktūrvienības:

1. Galvenā bibliotēka, Akmeņu ielā 2
2. Bērnu bibliotēka, Akmeņu ielā 2
3. Pārventas bibliotēka, Tārgales ielā 4
4. Gāliņciema bibliotēka, Kuldīgas ielā 110
5. Arējās apkalpošanas punkts SIA "Ziemeļkurzemes reģionālajā slimnīcā", Inženieru ielā 60.
6. Ventspils Augstskolas bibliotēka, Inženieru ielā 101
7. Mūzikas bibliotēka, Lielais laukums 1

Ventspils bibliotēka kā reģiona galvenā bibliotēka realizē pilsētas un novada publisko bibliotēku, kā arī skolu bibliotēku metodisko un konsultatīvo vadību, seko pagastu bibliotēku krājumu kvalitātei, e-kopkataloga veidošanai. No 2008. gada izveidots

rotējošais fonds, kas nodrošina pagastu bibliotēkām papildus pieejamību augstvērtīgai literatūrai.

Finansējums:

- Ventpils valstspilsētas un Ventpils novada pašvaldības līdzekļi
- Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem
- Projektu līdzekļi (Valsts Kultūrkapitāla fonds, Eiropas komisija u.c.)
- Dāvinājumi
- Valsts finansējums (Ventpils Augstskolas un Mūzikas bibliotēkām – mācību procesa nodrošināšanai)

Krājuma komplektēšanai paredzētā finansējuma sadalījumā pa struktūrvienībām tiek ievērotas šādas aptuvenas proporcijas (%):

Galvenā bibliotēka	43
Gāliņciema bibliotēka	10
Pārventas bibliotēka	20
Bēmu bibliotēka	15
VeA bibliotēkas publiskais sektors	5
Ventpils bibliotēkas ārējais izsniegšanas punkts “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”	2
Mūzikas bibliotēka	5

Krājuma komplektēšanai paredzētā finansējuma sadalījumā pa izdevumu veidiem tiek ievērotas šādas aptuvenas proporcijas (%):

Grāmatas	68
Periodika	21,5
Audiovizuālie līdzekļi	10
E-grāmatas	0,5

Latviešu val.	64
Krievu val.	18
Angļu val.	15
Vācu val.	2
Citas	1

Bibliotēkas krājuma attīstības pamatprincipi:

- Reģionālais - komplektē materiālus no Latvijas dažādiem reģioniem un citām valstīm, nodrošinot saturiski daudzveidīgu informācijas avotu pieejamību

katram iedzīvotājam.

- Tematiskais – struktūrvienību krājumu veido universālu, aptverot visas zinātņu nozares un cilvēka darbības jomas, atšķiras tikai komplektēšanas intensitāte.
- Teritoriālās specializācijas - noteikts funkciju sadalījums starp bibliotēkas struktūrvienībām, identificējot mērķauditorijas, kas nosaka krājuma komplektēšanas profilu un līmeņus.
- Pēc dokumentu veidiem — grāmatas, audiovizuālie izdevumi, kartogrāfiskie dokumenti, nošu izdevumi, attēlizdevumi, elektroniskie dokumenti un datubāzes, e-grāmatas, periodiskie izdevumi u.c.

Literatūras un citu materiālu izvēles kritēriji:

- Krājuma iekšējā vienotība
- Atbilstība attiecīgās Ventpils bibliotēkas struktūrvienības funkcijai un identificētajai mērķauditorijai.
- Izdevuma kā avota zinātniskā, informatīvā vai literāri mākslinieciskā vērtība.
- Reģionālais un valodu aspekts.
- Lasītāju pieprasījums.
- Nozaru speciālistu ieteikumi.
- Ar Ventpils pilsētu un novadu saistīti izdevumi, neatkarīgi no izdevuma veida, izdošanas laika un vietas.

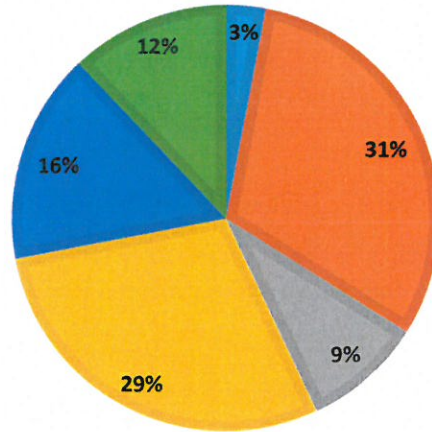
Dāvinājumu pieņemšana:

- Izdošanas laiks - pēdējie 3-5 gadi, ja izdevums nav krājumā
- Izdevuma fiziskais stāvoklis (nolietotā izdevuma nomaiņai)
- Augsta pieprasījuma literatūra
- Retumi un seni izdevumi (labā stāvoklī)
- Vērtīgas kolekcijas

Dāvinājumus izvērtē un aktus paraksta materiālo vērtību pieņemšanas un mrakstīšanas komisija.

Galvenās lietotāju grupas bibliotēkā:
Lasītāju sastāvs % 2019. gada decembrī

■ Bērni ■ Skolēni ■ Studenti ■ Strādājošie ■ Citi ■ pensionāri

Krājuma attīstība balstās uz mērķtiecīgu dažādu lietotāju grupu informatīvo vajadzību apmierināšanu:

- Ikdienišķu uzziņu ieguvī
- Mācību un studiju veicināšanu
- Izglītības iestāžu atbalstīšanu
- Kultūras mantojuma, mākslas apzināšanu
- Uzņēmējdarbības attīstības veicināšanu
- Bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšana
- Mūzizglītības nodrošināšana

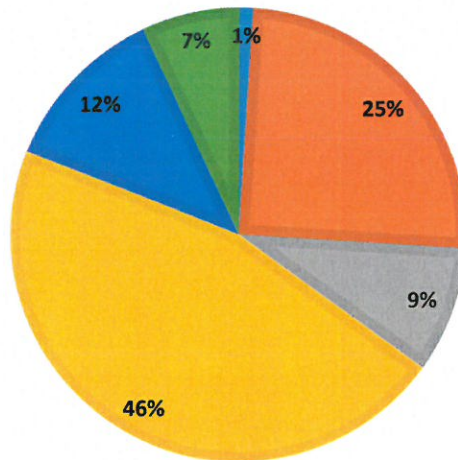
Padziļināti Ventspils bibliotēka komplektē tādas nozares kā

- Juridiskā literatūra
- Medicīna
- Menedžments, mārketing
- Psiholoģija
- Pedagoģija
- Mūzika
- Latviešu oriģinālliteratūra

Komplektējot Ventspils bibliotēkas un tās struktūrvienību krājumus, tiek ņemtas vērā to funkcijas un identificētās mērķauditorijas, kas nosaka komplektēšanas profilu un līmeņus.

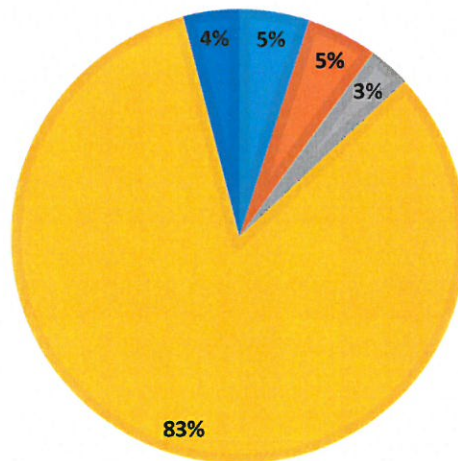
Galvenās bibliotēkas mērķauditorija ir augstāko un vidējo mācību iestāžu studenti, audzēkņi un pedagogi, strādājošie, pensionāri u.c. Daiļliteratūra tiek komplektēta atbilstoši vecuma grupām, bet nozaru literatūra kā universāls krājums studiju līmenī. 1 reizi mēnesī tiek veikta senioru apkalpošana mājās.

■ Bērni ■ Skolēni ■ Studenti ■ Strādājošie ■ Pensionāri ■ Citi

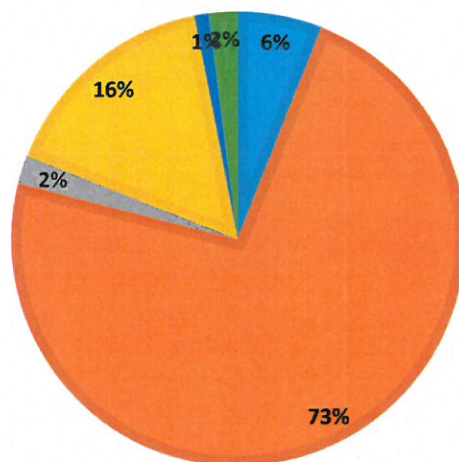
Ārējās apkalpošanas punkta SIA “Ziemeļkurzemes reģionālajā slimnīcā” (atvērta 2013. gadā) mērķauditorija pamatā ir medicīnas darbinieki un pacienti, kā arī citi interesenti. Medicīniskā literatūra tiek komplektēta atbilstoši nozares speciālistu pieprasījumam. Pacienti ir pieejami periodiskie izdevumi un daiļliteratūra. Daiļliteratūra rotācijas kārtībā tiek nodrošināta no Galvenās bibliotēkas krājuma.

■ Bērni ■ Skolēni ■ Studenti ■ Strādājošie ■ Citi ■

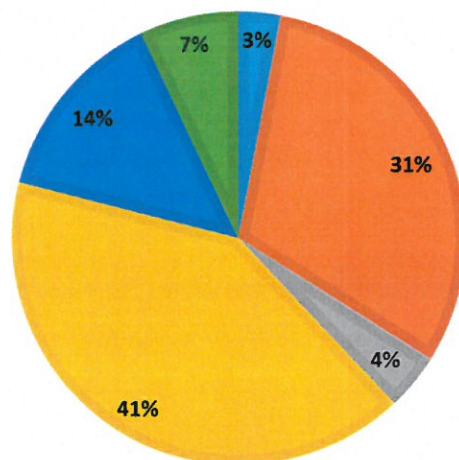
Bērnu bibliotēkas mērķauditorija ir pirmsskolas vecuma bērni un viņu vecāki, PII darbinieki, visu vecumu skolēni līdz 9.klasei. Bērni un jaunieši aktīvi tiek iesaistīti lasīšanas veicināšanas programmās “Bērnu, Jauniešu un vecāku žūrija”, “Grāmatu starts”. Ciklā “Pasaciņa dodas uz bērnudārzu” 5-6 gadīgi pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņi tiek iepazīstināti ar bibliotēkas grāmatām un to lasīšanu. Daiļliteratūra tiek komplektēta visām bērnu vecuma grupām; nozaru literatūra – atbilstoša skolēnu mācību procesam pamatinformācijas līmenī. Netiek komplektētas mācību grāmatas.

■ Bērni ■ Skolēni ■ Studenti ■ Strādājošie ■ Pensionāri ■ Citi

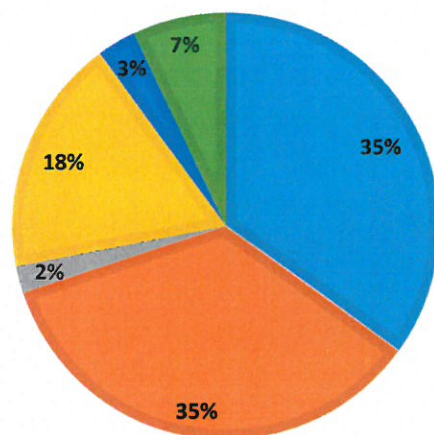
Pārventas bibliotēkas mērķauditorija ir pirmsskolas vecuma bērni, skolēni, strādājošie, pensionāri. Salīdzinot ar pārējām struktūrvienībām, ir lielāks skaits krievvalodīgo lasītāju. Bērni un jaunieši aktīvi tiek iesaistīti lasīšanas veicināšanas programmās “Bērnu, Jauniešu un vecāku žūrija”, “Grāmatu starts”. Krājumā tiek komplektēta daiļliteratūra visām vecuma grupām un nozaru literatūra pamatinformācijas līmenī.

■ Bērni ■ Skolēni ■ Studenti ■ Strādājošie ■ Pensionāri ■ Citi

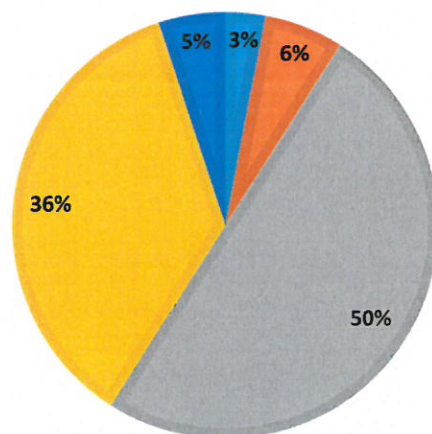
Gāļņciema bibliotēkas mērķauditorija ir skolēni, pirmsskolas vecuma bērni, strādājošie, pensionāri, sociāli aizsargājamās grupas - Sociālās aprūpes nama "Selga" klienti, PII "Bitīte" audzēkņi. Bērni un jaunieši aktīvi tiek iesaistīti lasīšanas veicināšanas programmās "Bērnu, Jauniešu un vecāku žūrija". Krājumā tiek komplektēta daiļliteratūra visām vecuma grupām, nozaru literatūra – pamatinformācijas līmenī.

■ Bērni ■ Skolēni ■ Studenti ■ Strādājošie ■ Citi ■ pensionāri

Ventspils Augstskolas bibliotēka veic akadēmiskas bibliotēkas funkcijas, apkalpo Ventspils augstskolas un citu augstskolu studentus, mācību spēkus, pilsētas iedzīvotājus.

■ Bērni ■ Skolēni ■ Studenti ■ Strādājošie ■ Citi ■

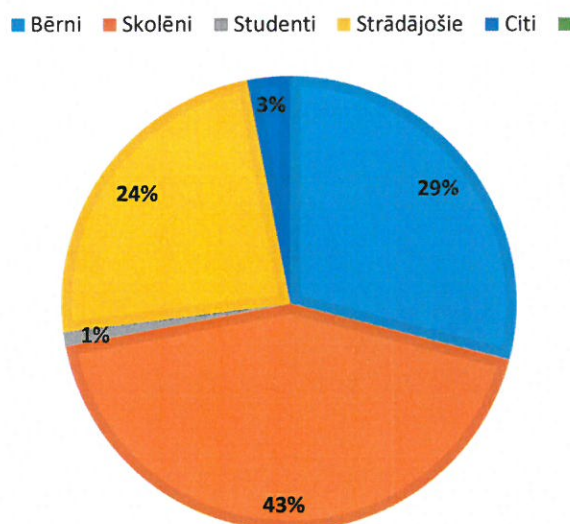

Ventspils augstskolas bibliotēkas krājuma attīstību nosaka Ventspils Augstskolas attīstības koncepcija, kā arī Ventspils augstskolas bibliotēkas komplektēšanas profils. Krājuma komplektēšanas galvenais mērķis ir nodrošināt mācību procesam nepieciešamo literatūru studijām bakalaura, maģistra un doktoranta līmenī.

VeA bibliotēkas krājuma komplektēšanu veic augstskolas pasniedzēji, izvēloties savam priekšmetam vispiemērotāko mācību un zinātnisko literatūru. Izvēlēto grāmatu saraksts, attiecīgās fakultātes dekāna apstiprināts, tiek iesniegts VeA bibliotēkas vadītājam, kura veic pasūtīšanu no piegādātājiem par valsts finanšu līdzekļiem.

Ventspils augstskolas bibliotēkas publiskās funkcijas nodrošināšanai par pašvaldības līdzekļiem tiek veidots neliels daiļliteratūras un periodikas krājums.

Mūzikas bibliotēku (atvērta 2019. gadā) izveidoja, apvienojot Ventspils Mūzikas vidusskolas (PIKC) bibliotēkas krājumu ar Galvenās bibliotēkas atbilstošā profila krājuma daļu.

Mērķauditorija ir PIKC Ventspils Mūzikas vidusskolas audzēkņi un mācību spēki, pirmsskolas un skolu mūzikas pedagogi, pilsētas iedzīvotāji. Krājumā mācību procesa nodrošināšanai nepieciešamā literatūrā tiek iegādāta par valsts līdzekļiem. Publiskās funkcijas nodrošināšanai par pašvaldības līdzekļiem tiek veidots grāmatu, audiovizuālo materiālu un periodikas krājums. Pastiprināti tiek komplektēti:

- klasiskās mūzikas izdevumi,
- džeza mūzikas izdevumi,
- visu mūzikas žanru nošu izdevumi (instrumentu spēles un vokālās mākslas apguvei – par valsts līdzekļiem; koru, orķestra un ansambļu repertuāra apguvei – par pašvaldības līdzekļiem)

Komplektēšanas organizācija

Izdevumi tiek izvēlēti no izdevniecību, apgādu, grāmatnīcu u.c. tīmekļa vietnēs ievietoto jaunumu sarakstiem.

Pēc saskaņotiem sarakstiem ar struktūrvienībām tiek veikti izdevumu pirkumi

(elektroniski vai klātienē).

Jaunami pie lasītājiem nonāk 2 x mēnesī.

Informācija par jaunieguvumiem 2 x mēnesī tiek ievietota Bibliotēkas tīmekļa vietnē un sociālo tīklu kontos.

Galvenajā bibliotēkā 2 x mēnesī tiek organizētas jaunieguvumu izstādes (daiļliteratūra un nozares), 1 reizi mēnesī – daiļliteratūras jaunumu apskats.

Galvenā bibliotēkā un Bērnu bibliotēkā jaunumi tiek komplektēti pa 1-2 eksemplāriem, pārējās struktūrvienībās – pa 1 eksemplāram. Augsta pieprasījuma (lasītāju rindas) izdevumiem tiek piepirkti papildus eksemplāri.

Lasītāju apkalpošanas nodaļas speciālisti, izvērtējot pieprasījumu, ir tiesīgi nozaru literatūrai piešķirt vai atcelt statusu “Tikai lasītavā”.

No 2016. gada, izmantojot BIS ALISE SBA moduli, notiek grāmatu apmaiņa starp struktūrvienību fondiem.

Preses izdevumus abonē a/s “Latvijas pasts”, izdevniecībās (“Egmont Latvija” u.c.)

Krājuma rekomplektēšanas (norakstīšana) iemesli:

- Nolietoti, bojāti
- Novecojuši pēc satura
- Liekie dubleti
- Mazizmantotie izdevumi
- Īslaicīgs glabāšanas termiņš
- Pēc inventarizācijas neatrasti
- Nodoti citām bibliotēkām
- Lasītāju nozaudēti
- Neatgūstami lietotāju vainas dēļ

Netiek norakstīti iespieddarbi ar augstu kultūrvēsturisku vērtību.

Izmantojot BIS ALISE datus, Ventspils bibliotēkā norakstāmo literatūru izvērtē un atlasa Lasītāju apkalpošanas nodaļas attiecīgā sektora darbinieks, struktūrvienībās – vadītājs.

Atlasītos izdevumus izvērtē un akceptē materiālo vērtību pieņemšanas un norakstīšanas komisija.

Pamatojoties uz instrukciju darbam ar Ventspils bibliotēkas lasītājiem – parādniekiem (24.01.2014.g. Ventspils pilsētas domes lēmums Nr.6), tiek norakstīti neatdotie iespieddarbi un citi materiāli, kuru lietošanas termiņš pārsniedz 3 gadus; Ventspils Augstskolas bibliotēkā – kuru lietošanas termiņš pārsniedz 4 gadus (studiju programmas ilgst 4 gadus).

Periodisko izdevumu norakstīšana

Filiālbibliotēkās laikrakstus noraksta pēc tekošā gada.

Žurnālus noraksta pēc 2 gadiem – Pārventas bibliotēka, Gāliņciema bibliotēka, Mūzikas bibliotēka, Bērnu bibliotēka (izņemot žurnālus “Ezis”, “Zīlīte”, “Ilustrētā Junioriem”); Ventspils Augstskolas bibliotēka noraksta pēc 3 gadiem.

Galvenā bibliotēka noraksta tikai laikrakstus svešvalodā pēc tekošā gada un maznozīmīgus žurnālus pēc 5 gadiem. Bez termiņa tiek glabāti laikraksti latviešu valodā – vietējā “Ventas Bals”, centrālie laikraksti (“Diena”, “Dienas bizness”, “Latvijas Avīze”, “Neatkarīgā”). Bez termiņa tiek glabāti pirmskara Latvijā un trimdā izdotie, interjera, dizaina un modes un literārie žurnāli.

Krājuma elektroniskā inventarizācija.

Pamatojoties uz Ventspils bibliotēkas krājuma inventarizācijas instrukciju (apstiprināta 28.12.2012.), reizi 5-10 gados vai pēc vajadzības tiek veikta krājuma inventarizācija bibliotēkas struktūrvienībās izlases veidā. Inventarizācijas process notiek, izmantojot BIS “Alise” inventarizācijas modeli.

Inventarizācijas veiktas:

2017. – Galvenajā bibliotēkā daiļliteratūras un literatūrzinātnes fondā,

2018. – Galvenajā bibliotēkā humanitāro un eksakto zinātņu fondā,

2018. – Pārventas bibliotēkā

2020. – Galvenajā bibliotēkā krātuves, senu un retu izdevumu,

bibliogrāfijas un rotējošajā fondā.

Ar šī dokumenta “Ventspils bibliotēkas krājuma komplektēšanas politika” apstiprināšanas brīdi spēku zaudē 2016. gada 3.oktobra “Ventspils bibliotēkas krājuma komplektēšanas politika”.

Komplektēšanas un apstrādes nodaļas vadītāja

 Sandra Reinberga